

משך תקופת זיכיונות להפקת משאבי טבע - סקירה בינלאומית -

מאי 2017

הסוגיה

- זיכיון ים המלח משנת 1961 הוענק באופן מקורי לתקופה של כ-40 שנה (עד 1999)
- ב-1986, לקראת תהליכי ההפרטה, הוארך הזיכיון עד לשנת 2030 – כך שהבעלים הפרטיים יקבלו זיכיון עם אופק של כ-40 שנה (החברה לישראל רכשה את השליטה בחברה באמצע שנות התשעים עם אופק של כ-35 שנה)
- **השאלה היא מהי התקופה שיש לקבוע לזיכיון העתידי?**

הסוגיה

- כרקע לדיון נציג נתונים לגבי תקופות זיכיונות/רישיונות ממדינות שונות בעולם
- מבחינת רווחיות, הפקת המשאבים מים המלח אולי דומה יותר לפרויקטים בתחום של גז ונפט מאשר לפרויקטים סטנדרטיים של כרייה – ולכן נציג נתונים לגבי שני התחומים
- יש להביא בחשבון כי ים המלח הוא ייחודי בהיבט משמעותי לדיון – בטווח הנראה לעין אופק ההפקה הוא לא מוגבל, בניגוד למשל לשדה נפט או גז טיפוסי

כרייה

מדינה/מחוז	תקופה
ססקצו'אן, קנדה	21 שנה
מערב אוסטרליה	פרויקט סטנדרטי – 21 שנה 'הסכמי מדינה' – עשרות שנים
ניו-זילנד	עד 40 שנה
ארה"ב (אדמות פדרליות)	20 שנה
גרמניה	לרוב עד 50 שנה, אפשרות ליותר ככל שנדרש לצורך ביצוע השקעות
צ'ילה	נחושת - כל חיי המכרה ליטיום – 27 שנה
ברזיל	כל חיי המכרה

ברוב הגדול של המקרים קיימת אפשרות מובנית להארכת הזיכיון לתקופה נוספת מעבר לתקופת הזיכיון המקורית

נפט וגז

מדינה/מחוז	תקופה
ססקצ'ואן, קנדה	קונבנציונלי: 5 שנים לא-קונבנציונלי: 15/21 שנים
מערב אוסטרליה	פרויקט סטנדרטי – 21 שנה 'הסכמי מדינה' – עשרות שנים
ארה"ב	תום חיי הבאר
בריטניה	18/20 שנה
ניו-זילנד	עד 40 שנה
נורבגיה	לרוב 30 שנה, במקרים מיוחדים עד 50
הולנד	תום חיי הבאר
ברזיל	27-35
דנמרק	30 שנה
אבו-דאבי	40 שנה

גם כאן - ברוב הגדול של המקרים קיימת אפשרות מובנית להארכת הזיכיון

סיכום

- מדינות שונות קבעו תקופות זמן שונות לזיכיונות – לרוב בטווח של מספר עשרות שנים
- ברוב הגדול של המקרים קיימת אפשרות מובנית להארכת הזיכיון לתקופה נוספת מעבר לתקופת הזיכיון המקורית – מספק ליזם מידה רבה של וודאות לגבי היכולת להמשיך להפיק משאבים גם מעבר לתקופת הזיכיון, אך שומר למדינה מידה של שליטה בתהליך

לדיון

- היתרון הגדול של תקופה ארוכה הוא וודאות ליזם, שיוכל לבצע השקעות ארוכות טווח וכך להפיק את המרב מהזיכיון
- החיסרון הוא שקשה כמובן לחזות כיצד יראו הדברים בטווח זמן של עשרות שנים קדימה, וקיים סיכון כי הדברים לא יפתחו בהתאם לתכנון
- תקופה ארוכה עשויה לחייב קביעת תנאים בזיכיון להתערבות של המדינה במקרים שונים - דבר שבפני עצמו מכניס ממד של אי-וודאות ליזם